

Nr 444.

Av herrar Hagberg i Stockholm och Johansson i Stockholm,
*i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 55, an-
gående vissa ändringar i riktlinjerna för den statliga
exportkrediten.*

Det förslag om utbyggande av den nuvarande statsgarantien för exportkredit med en ny garantiform, avseende finansiering av produktion för export, som regeringen förelagt riksdagen i proposition nr 55, innebär bl. a. att dylik finansieringsgaranti skall förbehållas exporten till hårdvalutaländerna — varvid med "hårdvalutaländer" i huvudsak avses USA. Den utformning som förslaget fått i det avseendet är förvånande, ej minst med hänsyn till vad exportkreditnämnden anfört om önskvärdheten av att "nämnda slag av finansieringsgarantier även skulle kunna meddelas vid försäljning till andra länder, då det av särskilda omständigheter anses befogat och ägnat att befordra export av synnerlig vikt".

Vi anser att, om staten i nuvarande läge, då det inte minst ur sysselsättningssynpunkt är viktigt att avsättningsmöjligheterna utomlands tillvaratas, i garantigivningens form stöder exporten och produktionen för export, det är felaktigt att ensidigt inrikta sådana stödåtgärder på sådana länder, som bl. a. av fruktan för depression vidtar åtgärder för att minska importen. När exempelvis USA minskat importen från Sverige från i runt tal 480 miljoner kronor år 1951 till 450 miljoner år 1952, sa har det ju ett direkt samband med sådana åtgärder och inte med något slags tveksamhet från svenska exportörers sida visavi försäljning på den amerikanska marknaden. Inga som helst exportkreditgarantier kan heller ändra på ett sådant faktum som att USA:s massaproduktion ökats från 7 miljoner ton 1939 till 16,5 miljoner år 1952 och att Sveriges export av massa till USA härigenom krympt från 870 000 ton förstnämnda år till 190 000 ton i fjol.

Exportkreditgarantierna borde främst användas för att främja avsättningen på sådana länder, vilkas marknader inte krymper utan vidgas. Bland sådana länder bör särskilt nämnas Sovjetunionen och Kinesiska folkrepubliken, men också de folkdemokratiska länderna i Europa och Tyska demokratiska republiken. Vid de handelsförhandlingar, som nyligen förts mellan Sverige och Sovjetunionen, kunde — enligt vad ordföranden i den svenska delegationen upplyst — ett betydande sovjetiskt

intresse för svenska verktygsprodukter konstateras. Med hänsyn till de risker för produktionsminskning inom verkstadsindustrien, som man räknar med i innevarande års nationalbudget, och till antagandet att exporten av verkstadsindustriprodukter kan komma att minska med 10 %, borde det vara i hög grad angeläget att — eventuellt med tillhjälp av statligt garantistöd — genom ökad export österut motverka denna minskning, som ju i sin tur kan befaras medföra minskad sysselsättning och arbetslöshet.

Det måste betecknas som anmärkningsvärt att man alltjämt inte från svensk sida synes göra några ansträngningar att komma in på den stora kinesiska marknaden. Enligt vad som framkom på den internationella ekonomiska konferensen i Moskva 1952 har Kinesiska folkrepubliken för avsikt att vidga sin utrikeshandel till mellan 19,5 och 24,7 miljarder kronor per år, varvid avsikten bl. a. är att i stor skala importera maskinell utrustning, råvaror, halvfabrikat och industriprodukter. Den kinesiska chefsdelegaten förklarade på konferensen att agrarreformen förvandlat mer än 400 miljoner bönder till köpkraftiga konsumenter. "En sådan massköpkraft", sade han, "har tidigare aldrig varit för handen i Kina. Avsättningsmöjligheterna för produktionsmedel och konsumtionsvaror är bättre än någonsin tidigare."

Hänvisande till ovan anförda föreslår vi,

att riksdagen, med bifall i övrigt till Kungl. Maj:ts proposition nr 55, måtte besluta att exportkreditgaranti må kunna lämnas vid försäljning till *alla* länder, med företrädesrätt för främjandet av sådan export som är av betydelse för upprätthållande av full sysselsättning.

Stockholm i mars 1953.

H. Hagberg.

Gustav Johansson.